

Jár-e a (területalapú, állatalapú) támogatás a családi gazdaságnak, avagy

Jogszerűen követeli-e vissza a már kifizetett támogatásokat az MVH?

Az elmúlt 6 hónap során nagyon sok olyan ügyféllel találkoztam, akik a gazdaságukat családi gazdaságként vezetik. Tehát a gazdaságot alkotják a család tagjai, és a tagok közül valaki a családi gazdaság vezetője.

Erről szerződést kötnek egymással a részletesebb szabályozást a 326/2001. (XII. 30.) Kormányrendelet tartalmazza, hogy a családi gazdaság tagjai vagyoni, elszámolási viszonyait szerződésben szabályozzák, melyben kijelölik a családi gazdaság vezetőjét és tételesen felsorolták, hogy melyik tag mit ad a családi gazdaságnak (munkagép, erőgép, eszközök, vetőmag, földterület, állatállomány stb). Helyesbíték: A családi gazdaságok létrehozásáról, nyilvántartásba vételéről, működtetéséről, valamint kiemelt támogatásokról szóló 326/2001. (XII. 30.) Korm. rendelet 2009. október 1-je óta már nem írja elő azt, hogy a családtagok a tulajdonukban illetve használatukban lévő termőföld-területeket a családi gazdálkodó használatába átadják. Viszont azok a családi gazdaságokra, melyek ezen időpont előtt alakultak meg, előírás volt, hogy a családtagok a tulajdonukban illetve használatukban lévő termőföld-területeket, eszközöket stb. a családi gazdálkodó használatába átadják. Mivel a 2009. október 1-je előtt megkötött szerződések ma is hatályosak és azok nagy része nem került módosításra, ma is így működnek.

A Földtörvény (1994. évi LV. törvény) rendelkezései alapján **családi gazdaság** egy olyan gazdálkodási forma, amikor a gazdálkodó család maximum 300 ha nagyságú termőföld tulajdonnal, illetőleg haszonbérlettel, használattal rendelkezik, a termőföldeken található ingó, ingatlan vagyontárgyakkal együtt, legalább egy családtag teljes foglalkoztatása és a többi családtag közreműködése esetén.

A **családi gazdálkodó** nyilvántartásba veteti a **családi gazdaságot** a mezőgazdasági igazgatási szervnél, ennek feltételeként élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytat, rendelkezik ezirányú végzettséggel vagy igazoltan 3 éve árbevétel eredményező módon mezőgazdasági tevékenységet folytat és 3 éve bejelentett lakhelye a családi gazdaság központjának településen van.

Dr. Jobbágy Krisztina

A mezőgazdasági igazgatási nyilvántartást vezet a családi gazdaságokról, szerv bejegyzés esetén határozatot ad ki, amit közöl a földhivatalokkal is, aki a gazdasághoz tartozó termőföldek földhasználati lapjára feljegyezte 2013. 02. 26. napjáig, mivel ez időpont után a jogszabályi módosítások folytán már a földhasználati nyilvántartás a jövőben már nem tartalmazza a családi gazdaságra és a családi gazdálkodóra vonatkozó adatokat. A továbbiakban kizárólag a Földművelésügyi Igazgatóságok nyilvántartása lesz figyelembe vehető a családi gazdaságok adatait illetően tény.

A családi gazdálkodó az adó-és illetékedvezmények mellett családi gazdaság vezetőjeként **jogokat és kötelezettségeket vállalhat a gazdaság tevékenységi körében a Földtörvény rendelkezése szerint. Tehát mindent összevetve a családi gazdaság a tagjai által egy teljes vagyonszössziséget alkot, melynek tagjai együtt viselik a terheket és együtt szedik a gazdaság hasznait, ami az adózásukban is tükröződik, hiszen mind a költségek mind a bevételek olyan arányban kerülnek elosztásra, amilyen arányban az a szerződésükben feltüntetésre került.**

Nos, az engem megkereső családi gazdálkodók mindegyikének az utóbbi időben gyűlt meg a baja a támogatásokkal kapcsolatban, mivel az MVH vagy elutasította a támogatási kérelmüket, vagy a korábban (évekkel ezelőtt) megítélt támogatásokat követeli vissza. A támogatási jogcímeik különbözőek, tehát vonatkozik ez a sima területalapú támogatásokra, az állatok után járó támogatásokra, de akár az AKG támogatásokra is. Az indok az MVH részéről minden esetben ugyanaz: a családi gazdálkodó nem rendelkezik akkora földterülettel, vagy állatállománnyal, vagy bármi egyébvel, ami a támogatáshoz szükséges, mert a földterület

vagy az állatok vagy a tenyészet a családi gazdaság másik tagjának a nevéen, vagy használatában van. Minden kérelmező megfellebbezte ezeket a határozatokat, és arra hivatkoztak, hogy ők családi gazdaságként kérelmeztek, és az általuk benyújtott kérelemben szereplő adatok helyesek, rendelkezésre állnak mind a földterületek, mind az állatok vagy a tenyészet, hiszen azok valamelyik tag nevéen vannak. Ennek alátámasztásaként általában csatolják is az igazolást a családi gazdaságuk nyilvántartásba vételéről és egyéb okiratokat az igazuk alátámasztására.

Az MVH másodfokú szerve a fellebbezéseket elutasította, arra hivatkozva, a családi gazdaság nem önálló jogi személy, aki egységként lenne kezelendő, ezért egyszerűen nem érdekli, hogy például az adott támogatásban szereplő állat vagy termőföld nem a kérelmet beadó ügyfél, hanem a családi gazdaság másik tagjának nevére van bejegyezve, illetőleg nem is vizsgálja azt, hogy az ügyfél igazat mond-e vagy sem. A területalapú támogatásoknál még ennél is tovább ment az MVH és az alábbiakra hivatkozik: *„a családi gazdaságok vonatkozásában semmilyen jogszabály nem írja elő, hogy támogatási, illetve kifizetési kérelmet csak annak vezetője nyújthat be. Ezekben az esetekben a családi gazdaság tagja is benyújthatja a kérelmet, amennyiben az adott területek vonatkozásában ő a jogszerű földhasználó. A félreértés alapvető oka, hogy a családi gazdasághoz tartozó földek jogszerű földhasználójaként nem mindig a családi gazdaság vezetője, hanem annak tagja – mint tulajdonos – van bejegyezve a földhasználati nyilvántartásba, és az adatlapon a „családi gazdasági földhasználat” megjegyzésként van feltüntetve a Csgr. rendelet alapján. Ez a megjegyzés azonban a vonatkozó rendelkezések alapján évek óta nem képez semmilyen jogalapot a területalapú támogatások igénybevitelére. Így azokban az esetekben, ahol a gazdaság teljes területére vonatkozóan – köztük olyan földrésztletekre is melyeken nem ő a jogszerű földhasználó – csak a családi gazdaság vezetője adta be a támogatási kérelmet, az MVH a helyszíni ellenőrzés során nem tudja elfogadni a jogszerű földhasználatot, és az eset jogszabálytalanul igénybevett támogatásnak minősül annak minden következményével együtt.”*

Az MVH ilyen határozataival szemben keresetek kerültek benyújtásra a különböző megyei bíróságokhoz, ahol eddig **egy-séges bírósági ítéletek születtek, és a családi gazdálkodóknak adtak igazat!**

A bíróság álláspontja egyetért az ügyfelek azon hivatkozásával, hogy a családi gazdaság egy vagyonközösséget, ezáltal egy egységet alkot, ahol nem lehet egymástól szétválasztani a tagok termőföldjét, eszközeit, állatállományát vagy tenyészetét, ha azokat a családi gazdaság rendelkezésére bocsátották. A családi gazdálkodó a családi gazdaságot képviseli, annak nevében és képviselőként jár el, és ad be támogatás iránti kérelmet is. Az MVH különösen azt a törvényi rendelkezést mulasztja el alkalmazni eljárása során, egyáltalán nem veszi figyelembe, hogy az ügyfél családi gazdálkodóként adja be támogatási kérelmét vagy önálló ügyfélként. A közelmúltban hozott bírósági ítéletek ezzel ellentétben azt állapították meg, hogy a családi gazdaságot és annak tagjait egységes egészként kell kezelni, vizsgálva, hogy a támogatási feltételeknek a tagok együttesen megfelelnek-e, ami

egyébiránt azt is feltételezi, hogy ha az egyik tag megfelel (tehát az ő nevében van a termőföld például), akkor maga a családi gazdaság is megfelel az előírásoknak.

Ismerve a joggyakorlatot, én minden családi gazdálkodónak azt javaslom, hogy amennyiben ilyen gondja van, volt vagy

---

A családi gazdaság egy vagyonközösséget, ezáltal egy egységet alkot, ahol nem lehet egymástól szétválasztani a tagok termőföldjét, eszközeit, állatállományát vagy tenyészetét, ha azokat a családi gazdaság rendelkezésére bocsátották.

---

lesz, mindenképpen forduljon az ügyben bírósághoz, mert bár valóban ilyen tartalmú ítéletek születtek, az MVH mégsem változtat sem az álláspontján, sem a támogatások odaítélésével kapcsolatos eljárásán.

Fenti témával kapcsolatban most nagyon sokukban felmerülhet a területalapú támogatások esetében a „jogszerű földhasználó” követelménye, konkrétan csak az kaphat területalapú támogatást, aki-

nek a földhasználata a támogatási kérelem benyújtásakor be van jegyezve a földhasználati nyilvántartásban. A kérdés az, hogy valóban csak a „jogszerű földhasználónak” jár-e az egységes területalapú támogatás, vagy annak is, akinek a földhasználata nincs bejegyezve a földhasználati nyilvántartásba? Ezt a témát részletesen majd a következő számban fogom kifejteni, mivel addigra, az ilyen vitás ügyekben is előrelépés várható.

Sokan kérdezik tőlem, hogy honnan veszem a témákat, vagy honnan tudom, hogy mi van egyes ítéletekben, jogszabályokban, hogyan kell alkalmazni vagy értelmezni egyes rendeleteket, hogyan lehet támogatásokat igénybe venni. A példákat és mindent, amit leírok, az Önökkel történik meg, illetve a témákat is jórészt Önök adják nekem. Az ítéletek, amelyekre hivatkozni szoktam, azoknak az ügyfeleknek az ügyében születnek vagy születtek, akiket az MVH-val szembeni vitás kérdésekben a bíróságok előtt képviselek az ország különböző részein.

dr. Jobbágy Krisztina

30-682-5009

drjobbagyugyvedi.iroda@t-online.hu